

Klimat- och näringslivsdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Utrikesdepartementet
Enheten för internationell handelspolitik och EU:s
inre marknad

Utbildningsdepartementet
Forskningspolitiska enheten

Konkurrenskraftsrådet (inre marknad och industri) den 29
september 2025 och Konkurrenskraftsrådet (forskning och rymd)
den 30 september 2025

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter

Lagstiftande verksamhet

3. Konkurrenskraftsfonden

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Elisabeth Svantesson

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas en policydiskussion om
kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond i nästa MFF
2028–2034.

Bakgrunden är bl.a. de rapporter som tagits fram av Draghi och Letta, samt
kommissionens Konkurrenskraftskompass. Dessa pekar på ett betydande
investeringsgap som hotar EU:s konkurrenskraft, gröna omställning och
teknologiska ledarskap. Kommissionen har därför lagt fram ett förslag om en
ny fond som ska samla befintliga finansieringsinstrument i en samlad ram, i
syfte att bättre mobilisera kapital för strategiska industri- och teknikprojekt.

Särskild vikt läggs vid att göra fonden attraktiv och lättillgänglig för företag och investerare, med tydliga och förenklade ansökningsprocesser samt en balans mellan marknadsbaserade verktyg (lån, garantier, investeringar) och offentliga instrument (bidrag, upphandling).

Förhandlingar om fonden har påbörjats i rådet i en arbetsgrupp under Rådet för allmänna frågor. Inför diskussionen ställer ordförandeskapet två frågor till medlemsstaterna. Den första rör vilka kriterier som bör vara avgörande för att fonden ska uppfattas som framgångsrik av företag och investerare, särskilt i termer av förenkling och snabbare processer. Den andra handlar om hur de finansiella instrumenten kan utformas på ett effektivt sätt för att mobilisera privat kapital till projekt som stärker EU:s industriella mål.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringens ståndpunkter avseende övergripande principer för den fleråriga budgetramen och dess storlek, inklusive för enskilda fonder och program, behandlas i faktapromemoria 2025/26:FPM3.

Regeringen välkomnar inrättandet av en ny konkurrenskraftsfond och dess generella inriktning och politikområden, med fokus på den gröna och digitala omställningen samt civilt och militärt försvar, säkerhet och motståndskraft. Det är viktigt att konkurrenskraftsfondens medel ger ett tydligt mervärde samt att stöd riktas dit det har störst potential att öka EU:s konkurrenskraft. Fokus bör ligga på att främja innovation, produktivitet och ekonomisk tillväxt, vilket också är en förutsättning för Europas säkerhet.

Regeringens grundinställning är att det är en väl fungerande marknad som gör företag konkurrenskraftiga och att stöd till företag inte är en generell eller långsiktigt hållbar lösning. Sådana stöd kan vara motiverade om de hanterar ett tydligt marknadsmisslyckande som inte kan åtgärdas på ett mer effektivt sätt, och så länge de inte riskerar att motverka nödvändig strukturomvandling i ekonomin. Det är viktigt att stöd och tilldelningskriterier från konkurrenskraftsfonden inte snedvrider konkurrensen mellan EU:s medlemsstater, branscher eller företag, inte tränger undan privat finansiering och är förenligt med en återgång till ett strikt statsstödsregelverk. Det är också viktigt att konkurrenskraftsfonden värnar öppenhet gentemot omvärlden och att bestämmelser som ger en EU-preferens beaktar dessa grundläggande principer. En marknadsbaserad politik och öppen, regelbaserad handel gynnar EU:s medlemsstater.

Regeringen anser att det är positivt att konkurrenskraftsfonden samlar flera EU-program i ett gemensamt ramverk. Denna struktur kan möjliggöra en mer ändamålsenlig styrning, minskad risk för överlapp mellan olika EU-program och större flexibilitet att omfördela medel mellan olika politikområden.

Regeringen välkomnar InvestEU-instrumentet som möjliggör mobilisering av privat kapital och investeringar, och betonar vikten av en garantiavsättningsnivå som speglar portföljrisken.

Regeringen anser att det är viktigt med balans mellan EU-institutionernas inflytande och flexibilitet i genomförandet av konkurrenskraftsfonden. Regeringen anser att det finns frågor som behöver klargöras, bl.a. avseende hur konkurrenskraftsfonden ska förhålla sig till andra EU-program samt kriterier för stödberättigande och tilldelning.

Regeringen bedömer att det krävs ytterligare analys av de föreslagna politikområdena, fördelningen av medel kopplad till dessa, samt styrningsstrukturen. Det behövs även förtydliganden avseende kraven på nationell medfinansiering av EU-medel.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: Förslaget förhandlas i Rådet för allmänna frågor (GAC).

Faktapromemoria: Fakta-pm om EU-förslag 2025/26:FPM14 : COM(2025) 555: Förordning om inrättandet av en europeisk konkurrenskraftsfond.

Icke lagstiftande verksamhet

4. Förenkling, inbegripet 2025 års årliga lägesrapport om förenkling, genomförande och efterlevnad – mot en minskning av företagens bördor med 25 %

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas en presentation av kommissionär Séjourné av den kommande årsrapporten för kommissionens förenklingsarbete. Därefter följer en policydiskussion om vilka verktyg som bäst bidrar till en balans mellan nödvändig ny lagstiftning och samtidigt undviker skapandet av onödiga administrativa kostnader för företag, samt vad Konkurrenskraftsrådet själva kan göra för att säkerställa att nya regler är ändamålsenliga och proportionella i förhållande till målsättningen med lagstiftningen.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar den senaste tidens förenklingsgiv inom EU och det fokus som läggs på minskad regelbörda för företag. Ett centralt ingångsvärde är att regeringen vill se verkliga förenklingar och att det etableras verktyg och funktioner som kan säkerställa att förenklingsfrågorna blir en bestående del av EU:s policyarbete.

Regeringen gör bedömningen att den samlade regelbördan behöver reduceras kraftigt. Målet om en reduktion med 25 procent bör betraktas som en lägstanivå, med möjlighet till successiv höjning över tid.

Regelverk ska utgå från proportionalitet och enhetlighet för att undvika fragmentering samt vara utformade så att de bidrar till att främja svenska företags tillväxt, konkurrenskraft samt innovations- och omställningsförmåga. EU-lagstiftningens utformning bör också ta hänsyn till det geopolitiska säkerhetsläget.

Hur det unionsrättsliga regelverket utformas, genomförs och tillämpas nationellt har stor betydelse för berörda företags regelbördor, administrativa kostnader och andra fullgörandekostnader. Principen 'tänk småskaligt först' bör vara vägledande, givet att små och medelstora företag är särskilt sårbara för nya och ändrade regler. Regeringen har därtill inrättat ett Implementeringsråd som bistår regeringen med analyser av vilka effekter EU-rättsakter kan få för svenska företag.

Regeringen anser även att det finns viktiga synergier mellan områdena förenkling och inre marknad. Harmonisering och enhetlighet bör eftersträvas och fragmentering undvikas. Konkurrenskraftsrådet är ansvarigt för både bättre lagstiftning och inre marknad och har därför enligt regeringen en viktig funktion i arbetet med inre marknads-strategin och i arbetet för att säkerställa att förenklingsgiven resulterar i bestående verktyg för förenkling.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Bättre lagstiftning och förenkling behandlades i Näringsutskottet och EUN i samband med förberedelse för Konkurrenskraftsrådet i november 2024, mars 2025 och maj 2025.

Fakta PM av kommissionens meddelande om genomförande och förenkling behandlades i Näringsutskottet den 29 april 2025.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: Fakta-pm om EU-förslag 2024/25:FPM32 : COM(2025) 47: Meddelande om genomförande och förenkling.

5. Övriga ärenden

- i) Aktuella lagstiftningsförslag

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd: -

Förslagets innehåll: Ordförandeskapet informerar om aktuella lagstiftningsförslag

- ii) Lägesrapport om omnibuspaketen

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd: -

Förslagets innehåll: Det danska ordförandeskapet har aviserat en AoB-punkt där de avser informera om status på de befintliga omnibuspaketen som behandlas just nu.

Forskning

Icke lagstiftande verksamhet

6. Slutsatser om vikten av forskning och innovation för EU:s strategi för uppstartsföretag och expanderande företag

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Beslutspunkt. Godkännande av slutsatser.

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Dokument: 12821/2025

Förslagets innehåll: Kommissionens Startup och scaleup-strategi som presenterades i somras har ett tydligt syfte: att avlägsna strukturella hinder som bromsar företagsutveckling och uppskalning, och att stärka EU:s globala position som ett ledande innovationsnav. Kommissionen ser behovet av att gå från punktinsatser till ett mer samordnat ramverk där startups och scaleups systematiskt får tillgång till det stöd de behöver – oavsett om det rör sig om investeringar, rätt kompetens, regler eller infrastruktur. Initiativet är tätt kopplat till andra strategiska dokument och processer, såsom Draghi-rapporten, Letta-rapporten, kapitalmarknadsunionen, EU:s gröna giv och den digitala agendan. Särskilt betonas vikten av att EU:s innovationskapacitet stödjer både den gröna och digitala omställningen.

Rådsslutsatserna som svarar på kommissionens strategi behandlar flertalet insatser som berör flertalet politikområden, allt för att ett sammanhållet ramverk för startups och scaleups kan växa och utvecklas inom unionen.

I slutsatserna uppmuntras kommissionen att använda digital teknik för att stärka kopplingarna mellan innovationshubbar i hela EU. Nätverket av hubbar ska bland annat dela bästa praxis inom utveckling av startup- och scaleup-ekosystem, samt främja samarbete och öppen innovation mellan akademi, forskningsinstitutioner och företag.

För att minska finansieringsgapet för scaleup-företag, särskilt inom deeptech, adresserar rådsslutsatserna bildande av en Scaleup Europe-fond, som inrättas som en del av EIC-fonden i samarbete med den privata sektorn.

Kommissionen uppmanas att med hast föreslå styrningsstruktur och finansieringskällor för fonden.

Slutsatserna lyfter hur kommissionen och medlemsstaterna tillsammans ska identifiera framväxande tekniker, disruptiva tekniker och marknadsmisslyckanden inom unionen. Detta i syfte att sprida kunskap om trender inom och till alla program som stödjer forskning och innovation på EU-nivå.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att Sverige bör stödja ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser. Slutsatserna har en bred ansats och berör flertalet politikområden.

Regeringen välkomnar inkluderingen av FAIR-principerna (sökbara, tillgängliga, kompatibla, återanvändbara) som ska tillämpas för att säkerställa god hantering av forskningsdata, samtidigt som tillgång till finansiering och immaterialrätt hanteras effektivt. Detta i kontext av att använda digital teknik för att stärka samarbete och innovation mellan akademi, forskningsinstitutioner och företag i EU.

Regeringen välkomnar en försiktig hållning som efterfrågar mer information om Scaleup Europe-fonden, och anser att den primärt bör vara finansierad av privata aktörer. Det är angeläget att skapa goda ramar för innovation, entreprenörskap och företagsklimat i EU. Bland annat handlar det om att röja de omotiverade hinder för anskaffning av privat kapital som startups och scaleups möter.

Regeringen står fast vid att prioritering av omfördelning av resurser bäst görs av marknaden.

Regeringen bedömer att i det kommande arbete med att omsätta strategins förslag i praktiken, behöver de olika förslagen analyseras och bedömas ytterligare och var för sig.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Faktapromemoria: 2025/26:FPM48

Fortsatt behandling av ärendet: Rådsslutsatserna avses godkännas på KKR Forskning 30 september 2025.

7. Slutsatser om en uppmaning till insatser inom livsvetenskaper med sikte på unionens konkurrenskraft

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Beslutspunkt. Godkännande av slutsatser.

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Dokument: 12838/25

Förslagets innehåll: Förslaget till rådsslutsatser lyfter livsvetenskapernas centrala roll för att främja grundforskning och innovation inom strategiska områden som hälsa, jordbruk, bioekonomi och miljö. EU erkänns ligga efter globalt i att omvandla forskning till produkter och tjänster, vilket kräver bättre samordning av regelverk och strategier.

I förslaget framhålls Horisont Europa som ett viktigt verktyg, men att ytterligare mobilisering av offentlig och privat finansiering behövs. Det finns ett akut behov av att främja avancerade terapiläkemedel (ATMP) och att vända nedgången i EU:s andel av kliniska studier. Multinationella studier lyfts fram som viktiga för jämlik tillgång till nya behandlingar. Användningen av hälsodata för forskning är en stor utmaning, och hinder kopplade till dataskydd måste överkommas. Kommissionen uppmanas att stödja digitalisering och sekundär användning av hälsodata, inklusive AI. Kompetensförsörjning lyfts som avgörande, och initiativet "Choose Europe" välkomnas för att attrahera och behålla talanger. En handlingsplan inom en möjlig BioTech Act efterfrågas för att hantera regulatoriska hinder. Slutligen betonas vikten av One Health-perspektivet, samordning inom kommissionen, och att bygga medborgarnas förtroende genom dialog och tillförlitlig information.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar rådsslutsatser om EU:s strategi för livsvetenskaper och anser att ett väl utvecklat forsknings- och innovationssystem för livsvetenskaper med god samverkan såväl inom som mellan sektorer och discipliner kommer att vara avgörande för att möta utmaningar utifrån ett folkhälso- och One health-perspektiv.

Regeringen anser, i enlighet med förslagen till rådsslutsatser, att EU behöver stärka sin konkurrenskraft och att det ska vara gynnsamt att forska, utveckla och producera läkemedel och medicin-tekniska produkter i Sverige och i EU. Regeringen välkomnar det breda anslaget där tillämpningar också finns inom såväl industri, livsmedelsindustri, jordbruk, fiske och vattenbruk, skogsnäringen och miljö.

Regeringen anser att klinisk forskning av hög kvalitet, framväxten av individbaserad medicin och satsningar på generativ AI inom livsvetenskaper måste vara jämlik, jämställd och kostnadseffektiv. För att möjliggöra en konkurrenskraftig utveckling anser regeringen att det behövs en förenkling av regelverket och såväl privat som offentlig finansiering för livsvetenskaperna. Regeringen betonar att väsentligt fler patienter, oavsett kön, behöver erbjudas möjlighet att delta i kliniska prövningar.

Regeringen instämmer vidare med behovet av att både privata och offentliga aktörer aktivt deltar i europeiska samarbeten av betydelse för utvecklingen inom europeiska livsvetenskaper, hälsa och sjukvård samt teknikutveckling.

Regeringen framhåller vikten av att inte föregripa förhandlingarna av nästa MFF i rådsslutsatserna och nästa ramprogram för forskning och innovation och understryker en budgetrestriktiv linje för EU:s och nationell budget. Regeringen konstaterar att det kommer krävas stora investeringar för att möjliggöra den gröna och digitala omställningen. Regeringen anser att det fortsatt i huvudsak är privat kapital som behövs vid sidan av offentliga investeringar.

I det fall offentliga kostnader skulle uppstå anser regeringen att utgiftsdrivande åtgärder ska finansieras genom omprioriteringar i den fleråriga budgetramen (MFF) och att ökade kostnader för den nationella budgeten ska finansieras genom omprioriteringar inom beslutade ekonomiska ramar på berört utgiftsområde.

Regeringen bedömer att förhandlingsresultatet ligger i linje med Sveriges ståndpunkter under förhandlingen. Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom rådsslutsatserna.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning med utbildningsutskottet den 16 september 2025.

Faktapromemoria: 2024/2025:FPM63

Fortsatt behandling av ärendet: Rådsslutsatserna avses godkännas på KKR Forskning 30 september 2025.

Lagstiftningsöverläggningar

8. Horisont Europa-paketet: ramprogrammet för forskning och innovation 2028–2034

- a) Ramprogrammet och dess regler för deltagande och spridning
- b) Särskilt program för genomförande av Horisont Europa

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Riktlinjedebatt

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Dokument: 12800/25

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas en riktlinjedebatt om kommissionens förslag till nästa ramprogram för forskning och innovation, Horisont Europa, i nästa MFF 2028–2034, med fokus på dubbelanvändning, säkerhet och försvar.

I underlaget som skickats ut av ordförande, och som hänvisar till kommissionens förslag om Horisont Europa, lyfts forskning och innovation fram som centrala verktyg för att möta Europas geopolitiska utmaningar. Kommissionens förslag innebär att projekt med dubbla användningsområden, inklusive försvarstillämpningar, kan komma att finansieras inom EIC Accelerator. Detta markerar en möjlig förändring i programmets inriktning jämfört med nuvarande ramprogram.

Förslaget refererar till rapporten från högnivågruppen som letts av Manuel Heitor, där det framhålls att gränsen mellan civil och militär forskning blivit alltmer svår att upprätthålla, då många teknologier har bred användning.

Gruppen pekar även på att ett nytt innovationsvärde kan uppstå i takt med ökade försvarsutgifter.

Underlaget lyfter samtidigt behovet av noggrann hantering av frågor som rör säkerhet, känsliga data, nya aktörer och samarbete med tredjeland.

I underlaget finns följande frågor:

1. Vilka möjligheter ser du med detta nya tillvägagångssätt för att ytterligare stärka och förbättra Europas konkurrenskraft och motståndskraft?
2. Vilka specifika känsligheter behöver vi ta hänsyn till när vi öppnar upp ramprogrammet?
3. Hur bör projekt med dubbla användningsområden och projekt med fokus på försvar tillgodoses i nästa Horisont Europa?

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen poängterar vikten av att skapa ökade förutsättningar för samverkan mellan den civila sektorn och försvarssektorn.

Regeringen anser att det behöver utforskas vilka möjligheter som finns för att stärka synergier mellan civil och militär forskning samt hur sådana synergier kan tillvaratas. Excellens i forskning och innovation ska fortsatt vara av högsta prioritet.

Det finns en stor potential att stärka synergier och öka samverkansfördelar mellan civil och militär forskning, innovation och teknikutveckling.

Regeringen anser att det är viktigt att tillgodose en effektiv samordning mellan konkurrenskraftsfonden och andra EU-program. Det behöver analyseras vidare hur balansen ska vara mellan konkurrenskraftsfonden och Horisont Europa, bl.a. när det gäller att hantera projekt med fokus på försvar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning om Horisont Europa ägde rum i utbildningsutskottet den 16 september.

Faktapromemoria: 2025/26:FPM19

Fortsatt behandling av ärendet: Förslaget förhandlas i Konkurrenskraftsrådet, forskning.